

ΤΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΑΛΕΞ. ΔΟΥΜΑ, ΠΑΤΡΟΣ

Ο ΥΙΟΣ ΤΟΥ ΜΟΝΤΕΧΡΗΣΙΟΥ

(Συνέχεια του «Κόμητος Μοντεχρήστου»)

(Συνέχεια έκ του προηγούμενου)
Γρηγόρας όμως σαν άσπρηθ ή Μοντεχρήστος, Εσπρωψε με οφραή θιασίτητα τώ μπράτσου του Μπερτούτσι κι' ό λωσός ξεφεύγοντας τυχαίηκε όρμητικά στη θάλασσα.

—Μπερτούτσι, πώς τομάς νά καταδικάζης και νά τιμωρήσ, όταν εγώ είμαι παρών; είπες τότε με αύστηρη φωνή ό Μοντεχρήστος.

—Συχωρείστε με, κύριε κόμη! τραύλισε ό Μπερτούτσι, κατάχλωμος άκόμα απ' τη λύσσα του. Μά δέν θυμάστε λοιπόν, πόσο τρισάθλιος είνε ό κακοόργος αυτός;... Καί!...

—Α'τό είνε δική μου ύποθεσίς! διέκοψε με την ίδια αύστηρήτητα ό Μοντεχρήστος. Κι' άπαγορεύω στό έξής άντιρρήσεις!

Ό Μπερτούτσι, σφγγοντας τις γροθιές του και τρίζοντας τά δόντια του, έσκιψε με κρυφή άγανάκτηση τό κεφάλι του και σι-ύπησε.

Ό 'Άλλης κατέφρασε πρέχοντας, 'Η Χάιδω σκυμμένη, κρατούσε τώρα στό χέρια της τό κεφάλι του Βενεδέττο. Ό Μοντεχρήστος γονατισμένος πλάι του, έτριβε με ζύδι τούς κροτάφους του. Κατόπι του μισοάνοιξε με προσπάθεια τό στόμα και τώ έβριε μερικες σταγόνες ρουμί!...

Πέρασαν λίγα δευτερόλεπτα. "Ένας στεναγμός έξέφυγε απ' τά χείλη του Βενεδέττο, άλλά τά μάτια του δέν άνοιξαν άκόμη.

Ό κόμης Μοντεχρήστος ψαχούλευε τώρα τό κρανίο του άναίσθητου ναυαγού. 'Υπήρχε κάποιον τραύμα εκεί, κάτι σαν αγίσιο μής επιδερμίδος, τό όποιο θά ελιξε ίσως προσενηθή από χτύπημα σέ ψόρα.

—Έινε ακίνδυνο τελείως! ψιθύρισε κατοπιν. Ό άνθρωςπος αυτός θά ζήση!

—Και για τόν έαυτό του και για τούς άλλους, θά ήταν χίλιες φορές προτιμότερο νά πέθαινε! βόγγησε τότε ό Μπερτούτσι, ό όποιος ελιχε άκούσει τό ανάλαφρο όστί σο μουρμουρητό του κόμητος.

"Έκείνες σήκωσε τό αύστηρό του βλέμμα, περιώρσθηκε νά λοζοκυτάξει έπιπληκτικά τόν άμειλιχτο ναυτικό, και τώ ελιξε κατόπι μ' έπιτακτική φωνή:

—Καλύτερα θά έκανεσ ν' άφινες τις μουρμούρες!... 'Έλα!... Πάρε νερό και ρίξε νά πλύνουμε τά παγωμένα αίματα!...

—Εγώ, κύριε κόμη; τραύλισε με καινούργια λύσσα ό Μπερτούτσι.

—'Αν δέν συμμορφώθης με τη διαταγή μου, σέ άπολύω απ' την ύπηρεσία μου άμέσως! φώναξε με θυμό ό Μοντεχρήστος.

'Η άπειλή, τρομερή για τό προσωπικό του κόμητος, έφερε άμέσως τό άποτέλεσμά της. Τόσο λάτρευαν τόν Μοντεχρήστο οι άνθρωςποι του, τόσο τυφλά ήσαν άφοσιωμένοι σ' αυτόν, ώστε και μόνο ή ιδέα ότι θά τους άπομάκρυνε από κοντά του, προενούσε τρόμο σ' αυτόους τό σός δάμαξ. Γι' αυτό, ό Μπερτούτσι μπρός στό φάσμα της άπομακρύνσεως του απ' τόν λατρευτό του κύριο, πήρε—πρόθυμα, ύπότακτα και σιωπηλά—νερό απ' τη θάλασσα και βοήθησε τόν κόμητα στό πλύσιμο της πληγής.

Ό Μοντεχρήστος έχυσε κι' άλλο ρουμί στό στόμα του Βενεδέττο, σηκώθηκε όρθός και περίμενε ύπομονετικά την ένέργειά του. 'Η Χάιδω άπλωσε τότε τό χέρι της, έδειξε στόν σούζυγό της τό δέμα εκείνο, τό όποιο θρισκόταν άκόμη άπάνω στό θραχό και ρώτησε:

—Τί νά είνε άραγε αυτό;

Ό Μοντεχρήστος έγεννε στόν 'Άλλή νά τρέξη και νά τό πάρη. "Όταν κατόπι τό έξήτασε, τοποθετημένο στη γή έξέ αιτίας του θόραου του, ψιθύρισε:

—Κιωοτιδίον είνε!... Σάν τι νά περιέχη και είνε τόσο θαρύ!... Καί είνε κλειωόμενο, μάάλιστα!

'Έθ'αλε απ' την τόση του ένα μικρό κλειδί—αριστούργημα λειθροποιίας—τό όποιο λειτουργούσε με έλατηρίο και τριαιάζε σ' όλες τις κλειδιωνές. "Υστερα από λιγιστίμιες προσπάθειες, τό κιωοτιδίον ξεκλειδώθηκε κι' ό κόμης έσσεκατάζοντας τό δέν μπόρεσε νά συγκρατήση μία φωνή καταπλήξεως:

—Χρυσά λουδοβικεία!... Χαρτονομιάματα!... 'Ολόκληρη παρτουσία!... έκραύγασε.

—Κυριε κόμη, ό ναυαγός συνέρχεται! διέκοψε τη στιγμή έκείνη ό Μπερτούτσι, πλησιάζοντας. Τί πρέπει νά κάνω;

—Συνέρχεται!... Μπορεί ν' άναγνωρίση πρόσωπα!... Μιλάει! —'Όχι άκόμη, κύριε!... Μοιάζει σαν ναρκωμένος, σαν μουδι σάμενος!... Καί!...

Σταμάτησε άμέσως, γιατί πρόσεξε τόν θησαυρό του άνοιχτού κιωοτιδίου. Κούνησε τότε τό κεφάλι του θλιθερά και πρόσθεσε:

—'Ω, κύριε κόμη!... Αυτά τά χρήματα, θά είνε έξάπαντος προίοντα κανενός καινούργιου έγκλημάτος του!... Είνε έχθινος, σός λέω, ό άρχιερος αυτός Βενεδέττο!

Ό Μοντεχρήστος συμμερίζοταν, φαινεται, τη γνώμη αυτή του πιστού άλλά κι' έπιμόνο πλοίαρχου του. Δέν του άποκρίθηκε θέεσσια, άλλά με άγωνία όμως άρχισε ν' άναδειύη τόν σωρό έκείνο τών χρημάτων του κιωοτιδίου.

Ξαφνικά, ένα χαρτί διπλωμένο γλύστρησε άνάμεσα στό δάχτυλά του. Τό πήρε με διαψασμένη περιέργεια, τό άνοιξε, και δι-άβασε σ' αυτό τά έξής:

«Παιδί μου άγαπημένο!...

Σίμερα θά σέ δώ, για τελευταία ίσως φορά. Την έπιστολή μου αυτή θά σου την στείλω

κατά τη στιγμή που θά φεύγω απ' τη Γαλλία!... Μου συγχώρησε ήδη, παιδί μου, την έννοχη γέννησί σου. Σ' εύχαρο στό δίψυχα γι' αυτό!... Ναι, από σφάλμα μου, από μία έννοχη άγάπη μου, γεννήθηκες έσύ, νόθος και έντυχεσμένος!... Τό αναγνωρίζω!... Καί σου ζητώ και μία συγχώρηση, άν και με συγχώρησε παιδί γι' αυτό!... Πηγαίνω τώρα ν' άποσπασθώ σέ μία έρμηκη γωνία τού κόσμου. 'Εκει θά κλάω, θά έξελίσσω τά σφάλματά μου, γά νά με συχωρήση ό Θεός!... Καί κατά την ύπέρτατη αυή και ίερη στιγμή, σού στέλνω την άγάπη μου και την εύλογία μου, σ' ασπασμένο μου παιδί!...

'Η μητέρα Ε. Δ

Ό Μοντεχρήστος σκίρτησε μόλις άποδιάθασε άρχικά στοιχίει ύπογραφής.

—'Ε...
'Ε... Δ...
Και
—'Ε
"Ω

Τά μάτια του κατόπιν, στό συσπασμένο πρόσωπο

Και τότε... Ό άνθρωςπος Μοντεχρήστος αυτός, ό άνθρωςπινες μορφές τώ δήσεως!... άνατρίχιασ' μένου Βενεδέττο μαχτικό μουσ' έι, εις θάρο άμέσως στό έπιστελή τ' τόν πλύο

—'Ετρέ κείνο κρτασ σί φωνή:
—'Ακου

Τό έαπλωμένο κορμί σκίρτησε. Τά μάτια λουθούσαν νά μένουν κλειστά, σαν νά ήσαν φαρά τους. Κι' ό Μοντεχρήστος έναφάναξε ληχτικά:

—Βενεδέττο, μ' άκούσ;... Σ κ ό τ ω σ ε ς τη μη Ναι, άσφαλδεις εσαι μ η τ ρ ο κ τ ο ν ο ς !
Τά στήθη του αθλίου φύσκωναν και ξεφούσκων

σάν να τὰ πνίξε άμείλιχτα ή άγωνία. Όλόκληρο τó κορμί του κατόπι σπάραιε, σάν να είχε δεχτή έντονο ηλεκτρικό ρεύμα. Τά μάτια του γλάρωνα ορθάνοιχα και φοβερά, τά χείλη του τρεμούλιασαν και κάτω από ψιθύρους άγωνιώδης θρόισε στόν άέρα:

—Ναί!... Τή σκότωση!... Έλεος!
Τά μάτια του ζανάκλεισαν. Μιά θαθειά έξάντλησι απλόηθε από κορμί του.

Ό Μοντεχρήστος σηκόθηκε κάτωχωρς. Ήταν σάν μάρμαρο, άπάνω στο όποιο είχε σκαλίσει ό γλύπτης τó άγαλμα τής Φρίκης. Άδυνατούσε νά μιλήσ...

Όικτος μαζί και λύσσα, οίκτος για τόν κύριο του και λύσσα για τόν Βενεδέττο, παραμόρφωσαν τότε τó πρόσωπο τού Μπερτοτού. Άσυχκράτητος πεία οβρλασε:

—Άφήστε με νά λυώσω τó κεφάλι αυτής τής έχιδνης, κύριε! Θά σάς δαγκάσω, μόλις ζωντανέψη λίγο!... Είνε ό πιο φριχτός άπ' όλους τούς κακούργους, σάς λέω!... Δυό μητέρες σκότωσε ως τώρα: Πρώτα τή δύστυχη Άσοσύνη, ή όποία—νόθον και παραπεταμένο—τόν συμμαίεμε, τόν υιοθέτησε και τόν μεγάλωσε με τó γάλα τού στήθους τής!... Κ' ύστερα, τήν άλλη του μητέρας, φυσική, αυτή δηλαδή που τόν κράτησε έννηά μήνες στα σπλάγια τής και τού χάρισε τó αίμα τής, τές σάρκες τής και τά κόκκαλά τής!...

Κι' έπειδή ό Μοντεχρήστος γλώμιαζε περισσότερο, κι' έμοιαζε σάν πτώμα από κατάπληξι άπ' φρικη, ό Μπερτοτού έξακούλουθες πιο λυσοσαμμένος:

—Τόν ξέριτε θέθια για κακούργο, κύριε κύριε!... Μά έγώ τόν ζέρω για κτηνηόρωπο. Ξανάγετε ποτέ άκούσει μία τόσο φριχτή και μαύρη κατάνια, σάν τή δική του!... Σάς έτυχε γι-τέ κακούργος νάχη σκότασει τις δυό του μάνες!... Όχι τή μιά μόνον, κύριε κύριε, άλλα και τήν άλλη!... Καί τή θετή και τή φυσική!... Καί γι'αυτί!... Για νά τις κλέψη, νά τις ληστέψη και νά σπαταλήσ ύστερα σέ οργιιώδεις άπολαύσεις τó αίματοκυμένο χρέμα του!

Δέν κρατούσε θέθια τόν θαρσι-δερένιο λοστό στα συσπασιμένα χέρια του, ό Μπερτοτού τώρα. Άλλά έξάπαντος θά τραγγάλιζε άγρια τόν Βενεδέττο με τά σπάρά του γέγρια, άν τούδινε τήν άδεια ό κόμης, έστω και μ' ένα γινέμιο του.

Ή Χάϊδω, άνατριχιασμένη κι' αυτή άπ' τά άπαίσινα πράγματα που έβλεπε κι' άκούγε, στεκόταν παράμερα με τά χέρια τής σταυρωμένα. Όστόσο, είχε ποειόθισι τυφλή στήν ορθοφροσύνη τού κόμητος και περιμενε τήν έξέλιξι των γεγονότων μ' έγκαρτέρησι: Ήταν σίγουρη έκ τών προτέρων, ότι όποιαδήποτε και νά ήταν ή άπόφασισ του, θά ήταν ή δικαία κι' ή σωστή.

Ό Μοντεχρήστος, άμήχανος και πλός, είχε σκύψει τó κεφάλι του. Ίσπερ καλά-καλά, τί έπρεπε ν' έγινε για τήν τύχη τού θδευ-τού πλαστο-

κατέργου, τού δυό φορές μητροκτό-τό άπαίσινο παρελθόν.

—Πρόσχαρο ναυτικό τραγουδι ά-κούσε κι' ό Μοντεχρήστος σή-τησε προς τά κε. Ήσαν οι ν' άπ' τή θαλαμηγού του. 'Άλλά τόν κύριο τους σύμφω-

λοπόν... λίγα θήματα προς τήν θηκε όρθος σ' έναν θρά-θρωπι τής λέμβου... και πλησιάζαν και...

ανέκυβος, διέ-στάθηκε κα-όμη' γ' νη όρα-ταν σημετο ότι άβασιαταγός, κτή-για τούς θυ-φράσεις ό-σημετο...

...άλασσα κι' άρχισαν νά κολυμπούν μ' όλη τή ή θαλαμηγού, ενώ ή λέμβος συνεχίσε τήν πο-

...ν άκτι. ό Μπερτοτού κι' ό Άλης, κύτταζαν τά άνεξήγητα νότα με φανερή έκπληξι. Ό Μοντεχρήστος πάλι, έξε-κά σκεπτικός, σιωπούσε και περιμενε τήν άφιξι τού

Σέ λίγο, ή λέμβος πλησίωσε στήν άκτι. Ό Ζάκ και δυό ναύ-τες πήδησαν έξω κι' έτρεξαν προς τόν κόμητα, τότε εκείνος.

—Πάρτε τρόφιμα άπ' τó σπηλαίο! τούς ειπε τότε εκείνος. Σ' ένα τέταρτο τής ώρας, ή διαταγή του είχε εκτελεσθή. Κ' ή λέμβος στέναξε άπ' τó θάρος των τροφίμων, τά όποια οι δυό ναύτες κι' ό Άλης κουβαλούσαν άπ' τó σπηλαίο.

—Άλλ, πάρε αυτόν τόν άνθρωπο στήν άγκαλιά σου! διάταξε κατόπι ό Μοντεχρήστος, δείχνοντας τόν Βενεδέττο. Πήγανέ τον ύστερα προφυλακτικά, και έξπλάσθη τόν στη θάρκα!

Ό Άλης υπάκουσε, σήκωσε τόν έξαντλημένο έντελώς και μι-σκληπιόθυμο Βενεδέττο στήν άγκαλιά του και τράβηξε προς τή θάρκα. Ό κόμης έσκυψε κατόπι, σήκωσε τó βαρύ κιωτότιδιο με τόν θησαυρό κι' άκολούθησε τόν Μαύρο ύπρητέ του.

Έστασαν στή θάρκα. Ό Βενεδέττο τοποθετήθηκε άναπαυτι-κά στήν πρύμη, κοντά στο τιμόνι κι' ό Μοντεχρήστος άκούμπη-σε πλάι του τó πολύτιμο κιωτότιδιο. Ήπειτα ειπε:

—Άλλ!... Μόλις σου δώσω τή σχετική διαταγή, θά σπρώξής πάλι τή θάρκα προς τή θάλασσα!

Κατόπι πήδησε πάλι έξω στήν άκτι, ενώ ό Άλης χωνόταν στο νερό ως τά γόνατα. Έτοιμος να έκασπρώξη προς τó πλεα-γος τήν τραηγιμένη στήν παραλία λέμβο.

Ό Ζάκ, οι ναύτες, ό Μπερτοτού κι' ή νεαρή γυναίκα στεκό-ντουσαν στήν άκτι, και παρακολούθουσαν τά αίνιματικά δια-θήματα τού Μοντεχρήστου με άπορία. Άπό σεβασμό, δέν τολ-μούσαν νά μιλήσουν. Ή κρίσις τόν δμως κ' ή ψυχή των προαι-σθανόντουσαν άπό πού έπρόκειτο νά συμβή και δέν τó έπιδοκί-μάζαν: Τους σπανόταν άνάστος κάθε έπιεικέας ένας τόσο κτη-νώδης και φοβερός κακούργος, όπως ήταν ό Βενεδέττο!

Όστόσο, ό Μοντεχρήστος ήταν άκλόνητος στήν άπόφασί του. Τό θαυτάσιο κι' οξότατο θλέμμα του είχε άντιλήφθι τά κρυφα συναισθήματα των άνθρώπων του. Σπρωγμένος όμως άπό άνω-τέρα άντίληψη Δικαιοσύνης κ' Ικανός ήδη—άπ' τήν πολυκύμαντη κ' έξαιρετική ζω-του—νά υιά τις ανθρώπινες μικροαδυνα-μίες τής ψυχής του, άδιαφόρησε και θάδισε κατ' εύθειαν στόν σκοπό του.

Έτάθηκε λοιπόν στήν άκρη τής άκτις τέντασε τó χέρι του προς τó Βενεδέττο έπιθλητικά και τού ειπε: —Θά σέ σκότωνα!... Είνε τόσο φοι-χτά όμως τά κακουργητά σου, ζι-στε δέν ξέρω άν ό θάνατος είναι ή σκληρότερα τιμωρία για σένα, ή ή ζωή... Μόνον ό Θεός κ' ή συνειδησί σου μπισοούν νά τó ξέρουν... Σε πα-ραβίνα λοιπόν στή διάθεσι του Ύψι-στου και τής συνειδησέας σου!

Σ' ένα γινέμιο του κατόπι, ό Άλ-λης έσποασε με δύναια προς τή θά-λασσα τή θάρκα, ή όποια όμοιασε ν' άποικακύνεται γοργά άπ' τήν άκτι.

Ό άμείλιχτος Μπερτοτού γόγγυ-σε τότε. Τά χείλη του κινήθηκαν πά-λι και μουρμουρίσαν άθελά του: —Άχ, φτηνά τή γλώτωση ή έχιδνα! Έπρεπε νά τής συντριψούμε τó κε-φάλι!

—Κι' ό Άρχων τής Κολάσεως είνε ένας διαρκής κίνδυνος για τó δυστυχισμένο άνθρωπινο γένος! ειπε με σοβηρή φωνή ό Μοντεχρήστος. Κι' όμως ό Παντοδύνα-μος δέν του συνέτριψε τó κεφάλι!... Άνεξερεινίτες είνε ή θου-λές Του και γι' αυτό άς υποκίψουμε σ' αυτές μ' έμπιστοσύνη...

Όταν ό Θεός άώση άπ' τά βάθη τής άβύσσου έναν κακούργο, και τόν πετήσ σαν κουρέλι με ζωντανό στήν άκρη τής άκτις, ένας άπώτερος σκοπός θά κρύβεται στήν άνεξήγησθη αυτή έ-πιεικία Του!... Μή ποιά δικαίωμα λοιπόν έμεις τά πλάσματα Του, θ' άντισταθούμε στους κρυφούς σκοπούς Του;

Μιά άνέκφορατι έπισημότης, ύπήρχε στο ύψος και στις φρά-σεις αυτές τού κόμητος. Κι' όλοι όσοι τόν άκούγαν, άναγκά-σθηκαν νά σκύψουν σιωπηλοί τó κεφάλι, παρ' έλες τις ζωηρές άντιρρήσεις τής ψυχής των και τής κρίσεώς των.

Τήν ΄δια εκείνη στιγμή, ή «Άλκυών» άνοιγε τά πανιά τής και με χαριτωμένους έλιγμούς έρχόταν προς τó νερό. Ή μόνι θά-ρα, ή όποια ύπήρχε στή θαλαμηγού, είχε διατεθι για τόν Βεν-εδέττο και γι' αυτόν τó λόγο άναγκάζοταν τώρα τó κομμό Ιστιο-φόρο νά πλησίαση περισσότερο προς τήν άκτι.

Ήσαν θαθειά τά νερά εκεί, όπως συνήθως συμβαίνει στις θρα-χώδεις παραλίες. Ή «Άλκυών» πλείρσις σ' ένα είδος εζέθρας, σγηματισμένης άπό μία άκανόνιστη σειρά θοάων—λίγα θήματα πιο παρα-κ' ή Χάϊδω, στήν άγκαλιά τού Μοντεχρήστου άναπα-κοιμένη για νά μη θραγούν άπ' τó νερό τά πολύτιμα άνατολιτικά πέδιλά τής, άνέβηκε πρώτ' από τά άστρωμα.

Λίγα λεπτά άρτερωσε, στήν άκτι είνε μείνει μόνον ό Άλης κι' ό Μπερτοτού, ενώ ή θαλαμηγού άνοιγόταν προς τó πλέγανος και σιαστατούς κατόπι σέ άπόστασι τριακοσών μέτρων άπ' τó μικρό θραχώδες νερό.

—Μά τί συμβαίνει, άγαπημένε μου; ρώτησε έπιτέλους με τó ποσία ή Χάϊδω. Γιατί σταματήσαμε πάλι!... Γιατί έμεινε έξω, Άλης κι' ό Μπερτοτού;

Ό Μοντεχρήστος προσήλωσε ένα θαυθ θλέμμα στή νεαρή

σύντροφό του και της ειπε απλά:

—Θέλω να εξοσλήσω με το σκοτεινό παρελθόν μου, για να ζήσω κοντά σου ένα μέλλον φωτεινό κι ανέφελο... Το νησί αυτό του «Μοντεχρήστου» είναι η τελευταία δαύοια που με συνδέει με το παρελθόν... 'Αλλά σε λίγα λεπτά της ώρας, θα συντριβή δριςτικά κι αυτή!...

Κι' έπειθ ή Χάιδω δέν έννοοσε τή αίνιγματικά λόγια του σιζύγου της, αλλά έξακολουθούσε να τόν κυτάζει με περισότερη άπορία, ό Μοντεχρήστος της εξήγησε:

—Ό Μπερδούτσι άνοιξε πολλά φουρνέλλα στους θράχους του μικρού αυτού νησιού... Τερασάα ποσότης πυρίτιδος θ' άναφλεγής σέ λίγο... 'Ό 'Αλλή κι' ό Μπερδούτσι μινδένουν τώρα με φουρτίλι τά φουρνέλλα, θά τή άνάψουν και θά ρθουν σέ μās κολυμπώντας...

Σταμάτησε ό Μοντεχρήστος, γιατί ένας λυγμός άβελις συγκινησας—συγκινήσας για τή δριςτικό σήησιμό του τρικυμιώδους παρελθόντος του—τοσάφειε τή λαρυγγί. Κατόπιν μουρμούρισε άργά :

—Σέ λίγο θά έξαφανιστή για πάντα, τή τελευταία ίχνος τών άναμνήσεων μου... Θά καταβυθιστή στο χάος ή μυστηριώδης νήσος του άββα Φαρία... Μά άς ένταφιαστούν όλα για πάντα... 'Εσύ μονάχα έμεις, άγαπημένη μου, έστω κι' άν χρειαστή γι' αυτό ή θυσία της άνόφελις ίσως ζωής μου...

Η Χάιδω έγερνε τή στιγμή εκείνη τή κεφάλι της στή στήθη του κόμητος. 'Ετοιμαζόταν να τόν έπιπλήξή με τρυφερότητα... Ξαφνικά όμως, τρομερή θροντή συντάραξε τόν άέρα, άπειρες στήλες μαύρου καπνού έκρυσαν τούς βραχώδεις όγκους του νησιού κι' ή θάλασσα έδύγησε...

'Αρκετά λεπτά της ώρας άργότερα, διαλύθηκαν αιγά-αιγά ό μαύροι πέπλοι τών καπνών... Καί φάνηκαν ό Μπερδούτσι κι' ό 'Αλλής να πλησιάζουν στή θαλαμηγό, λαχανιασμένοι άπ' τή γοργή κολύμπι τους: Στή θέσι ύψους του άλλοτε ξερονησιού τού «Μοντεχρήστου», ύπήρχε τώρα ή γαλαζία συνέχεια της άλαφροταραγμένης θάλασσας!...

—Σέ νοιώθω, άγαπημένη μου! ψιθύρισε τότε με συγκίνηση ή Χάιδω. Με μία γοργή κίνηση του τόσο δυνατού χεριού σου, με μία μοιοκοντυλία σκεδόν, άναποδογυρίζεις ένα έφιαλτικό όσο και τρομερό Παρελθόν!... Είθε τή Μέλλον, στο όποιο άποβλέπεις, να τή φωτίση πάντα ή άγαθήτης του Θεού... Κ' είθε να σού μοιάση σ' όλα, δ...
Ό Μοντεχρήστος συνταράχτηκε τώρα... Τα χαλύθθινα νεύρα του ούτε καν είχαν σκιρτήσει πριν, όταν τή χάος συγκλονίστηκε άπ' τή φοβερή έκρηξη τών θράχων... 'Αλλά ή τελευταία μουρμουριστή φράσις, τήν όποια εξεστόμισαν τά άββα και κόκκινα χείλη της σιζύγου του, τράνταξε θιαια τήν ψυχή του...

'Εσκιψε περισσότερο, κι' έπιασε με τά δύο του χέρια τή άναπιμένο εκείνο κεφάλι. Βύθισε τά μάτια του στή φωτεινά κι' άγνά εκείνα μάτια... Θέλησε να ρωτήση... 'Αρνήθηκαν όμως τά τρεμουλιασμένα άπ' τήν άπειρη συγκίνηση του χείλη, να μουρμουρίσουν τή ερώτησι κι' έβδωσαν τή θέσι τους στή μάτια... Τά μάτια του τότε, λαχταριόμενα άπ' τήν τρυφερή σημασία της τελευταίας κείνης φράσεως της Χάιδως, τή ρώτησαν θουθά με εγγυλάτα:

Κι' εκείνη, μουρμουριστά, με θουρκωμένο τή χαηνλόθλεπε θλέμμα της, περιωρίστηκε να τού πη άπλά:

—Ναί!... Ναί!... Νοιώθω... ότι θά γίνης... πατέρας!...

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ 'ΠΡΟΛΟΓΟΥ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ
Η ΛΟΝΚΙΟΛΑ

Α'

ΚΑΤΟΡΘΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΑΝΔΟΥΡΩΝ (*),

Η κυρία Αύγη Μπαρτέλλι, κατά τή έτος 1847—1848, έξασκούσε στο Μιλάνο ένα έπι-κερδέστατο έπάγγελμα : Διατηρούσε σέ μία πολυσύχναστη όδό—έκει κοντά στο περίφημο θέατρο της «Σκόλας»—χαρτοπαικτικό καζίνο, στο όποιο έβλεπε κανέννας κάθε θράδου τή άνοθος της Μιλανέζικης ά-

ριστοκρατίας.

Τήν καλύτερα όμως πελατεία του καζίνο της Μπαρτέλλι, τήν άποτελούσαν οι άξίωματικοί του άυστριακού στρατού. Γιατί κατά τήν εποχή εκείνη ή 'Ιταλία κ' ίδιαιτέρως τή άλλοτε Λοιθβαρδο - Βενετικό έσασίλειο—του όποίου πρωτεύουσα ήταν τή Μιλάνο—στέναιζε άκόμη κάτω άπ' τή ζυγό τών άυστριακών κατακτητών.

'Αρχηγός τότε του άυστριακού στρατού της κατοχής, έχοντας τήν οστατηνεσίω του στο Μιλάνο, ήταν ό περιφημος στραταρχής 'Ιωσήφ-Βενεόλας, κόμης Ραδέτοκου, Παρ' όλη τήν τρομερή, τήν άμειλίχτη άσπληρότητα του, οι ύπόδουλοι 'Ιταλοί δέν είχαν και πολύ να παρασποθούν κατά της δικίας διοικήσεως του.

Και τώρα, άς υποθέμε στίς άβυσσας του καζίνο της κυρίας Αύγης Μπαρτέλλι για να παρακολουθήσουμε μερικές ένδιαφερούσες σκηνές...

*Ήταν ή νύχτα της 15 πρὸς τή 16 Μαρτίου 1848, ώρα 11 και κάτι. Μεγάλη ζαρηρότης και κίνησης παρεπρηίτο στίς άβυσσας του καζίνο. Τίς γέμιζε, άποκλειστικά σχεδόν, πληθώρα άυστριακών άξίωματικών...

Μάταια όμως ή κυρία Μπαρτέλλι κι' ό βοηθός της Βαρτολόμιο Βάτιο—άπόστρατος 'Ιταλός ταγματάρχης—προσπαθούσαν να τραβήξουν τή θουρνώδη ατή πελατεία, πρὸς τά άδεια τραπέζια του χαρτοπαιγνίου. Οι άξίωματικοί—πράγμα άσυνήθιστο άς τότε—προτιμούσαν να συζητούν, άτις να παίζον. Φαίνεται, ότι σπουδαία γεγονόσια είχαν συμβη, τών όποιών τή ένδιαφέρον ήταν πὸ έλκυστικό άπ' τή ένδιαφέρον τών προσίων πιατεζιών!

«Άς παρακολουθήσουμε ώστόσο μία συζητήσι τους, για να άντιληφθούμε περί τίνος έπρόκειτο.

—Βεθαίνετε λοιπόν, άντιυπαταγματάχια Πάσκε, ότι συνέβησαν τρομερά πράγματα στή Βιέννη; ρώτησε ένας άξίωματικός, φωνάζοντας για ν' άκουσθή ή έρώτησι του μέσα στο πανδαμόνιο τών συζητήσεων.

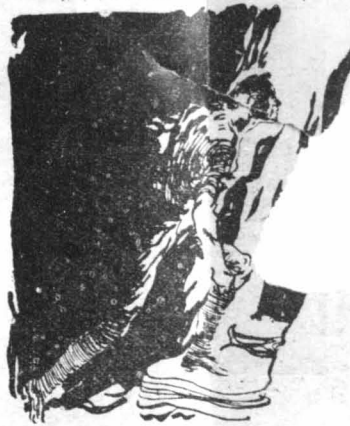
—Όχι δά!... 'Εγώ δέν είπα «τρομερά πράγματα» άποκρίθηκε ό Πάσκε. είπα μονάχα, ότι έγιναν εκεί μερικές παραχές άπ' τόν δόλο, ή όποίες γρήγορα έσθησαν μπρὸς στο μούγκριασμα του κανονίου!...

—Ωστόσο όμως, φωνή λαού όρη Θεού : ξανάπε ό πρώτος άξίωματικός, Ζάρωσαν ίσως οι παραχές, αλλά ή διακυρτηριες τους έπιασαν τόπο: 'Εμαθα με βεθαίνω, ότι ή άυτοκρατορική και Καισαροβασιλική μεγαλειότης του ό βασιλεύς μās, άναγκάστηκε να παραχώρηση πολλά δικαιώματα στο λαό!

—Ναί, τή άκουσα κι' εγώ αυτό! πετάχτηκε κι' είπε ένας νεοπρὸς ύπολοχαγός. Θά καταργηθή, λέει, ή λογκριασία, θα καινούργιος νόμος περί Τύπου, πὸ έλευθερωτέρος άπ' λαό, και...και θά συγκληθούσι ό άντιπρόσωποι τού σέ μās Λοιθβαρδο-Βενετικό έσασίλειο, γι' τόν άυτοκράτορά μας τήν παροχή σ' αὐτ' έλευθεριών!... 'Ισως μάλιστα και να προοία τους ό βασιλεύς μας!

Η τελευταία ατή δήλωσις, προκάλεσε και ζαρηροτάτη συγκίνηση σ' όλους τούς άξίωματικούς της κατοχής. Περισότερο, συγκράτητος ένας κολοσσαίος λοχαγός ασπίν, στήλασε τή παύσηλο κραυγή να ξε για είδησει...

—Ώ!

...και τοκενε κομματι... τος δέν θυγχε άπ' τίς χαοσυγματιές, τίς όποίες σκληρό δένουα του τά του κουστάλλου.

—Εδυε!... Εδυε! ξεφάνιο, σααμένιο άπ' τή σπάνιο κατω, (ΆΚΛ)

(*) Πανδούροι : Οδύγγοι και Κροάται άσκατοι στρατιώται, φημισμένοι για τήν άνδρεία τών.